

El Diacrític | Actualitzat el 26/09/2022 a les 13:07

Que la vida és una merda!

Text d'auto-ficció d'Emma Sadurní, sobre les dificultats en les relacions familiars | «La mare de la Núria és una víctima més de l'època que li va tocar viure. El preu de néixer a l'inici de la postguerra, de viure sota la dictadura franquista és trauma individual i violència social.»

«Sola. Amb vuitanta anys, la mare s'ha assegut per primera vegada davant del teclat d'un ordinador. No sap per on començar.» | Laura Guerrero

Quan se'n va anar cap a l'Institut, la Núria duia clavades unes paraules de la mare, com bales de gel. «Que la vida és una merda!» Així de contundent volia matar l'inici d'una de les èpoques més felices i complexes de la vida, l'adolescència. Tenir la regla als dotze anys va accelerar el canvi físic de la Núria que fins aleshores havia sigut una nena més aviat escanyolida. Per la mare ja era una dona (!) i no va desapropiar cap moment per advertir que el més sagrat de la vida a partir d'aleshores seria «el què diran», què dirà el teu pare, què dirà la família i què dirà la gent, en definitiva. L'advertència sense argumentació esdevenia una por ancestral, una por al desconegut. Per la mare de la Núria s'havia acabat el que havia idealitzat com l'etapa més bonica de la vida d'una de les seves filles, la gran, que havia deixat de ser nena tan sols perquè a partir de llavors cada mes li baixaria «la cosa». La progenitora es va convertir en policia de la virtut.

La mare de la Núria és una víctima més de l'època que li va tocar viure. El preu de néixer a l'inici de la postguerra, de viure sota la dictadura franquista és trauma individual i violència social. La ignorància, la manca d'educació en una societat patriarcal, la por en un entorn on la dona no era més que un objecte per força deixa empremta. L'amputació de les il·lusions vitals dels membres de les famílies que van haver d'emigrar perquè hi havia gana, ara el pare, ara la mare i els fills. Arrapar-se a oportunitats com a un clau roent. Emigrar. No parlar de política. Aspirar a fer de

minyona o treballar a la fàbrica mentre els teus germans mascles podien somiar en estudiar, fer d'aprenents i no fer brot a casa. La gelosia entre germans. Entregar fins l'última mesada als pares abans de casar-se verges i joves.

La Núria petita es va fer una dona. I no només pels canvis físics evidents. Va viure amb incomoditat, perplexitat i ansietat la possibilitat d'una maternitat quan no toca com li va advertir la mare amb més preocupació que orgull. Va heretar pors i desconfiances que van ajudar a trobar més rocs al camí dels que s'hauria pensat. Costa enfocar la perspectiva de moments claus. Excavar en la memòria i fer troballes vitals és una pràctica dolorosa però alhora terapèutica per ella. Com engolir l'amargor, la gelosia, la desconfiança en ella mateixa pel fet de ser dona és molt bèstia vist des dels ulls d'una filla que intenta entendre els perquè d'un present trist, emmalaltit per l'ombra d'una personalitat depressiva. Tot i que ella no n'és conscient, la resiliència de la Núria hi ha sigut en els moments claus de la seva existència. Ha après que es pot estimar algú de fora de la família, que l'amor no té perquè ser romàntic, a ser mare, que tindrà el privilegi d'enorgullir-se de la felicitat dels seus fills, equivocar-se amb dret d'esmena, reparar i respirar per no sentir aquell nus a l'estómac heretat. Ha anat assumint que les bales de gel que et traspassen quan encara no ets adulta graven uns tatuatges invisibles que només cada una podem entreveure.

Sola. Amb vuitanta anys, la mare s'ha assegut per primera vegada davant del teclat d'un ordinador. No sap per on començar. I les faltes? I les oportunitats? I aquell sempre tenir cura dels altres? I no me'n sortiré. I què hi faig jo aquí? La mare de la Núria és tota neguit i sempre està a punt de llençar la tovallola però la té ben agafada. Per si de cas. Pel que diran. Perquè ella prometia i no va poder anar a escola. Els seus fills sí. Però ja no són innocents. Han fet carrera però què. Fa temps que se'ls hi va acabar aquella època tan maca, de quan eren petits. De quan tot estava controlat. En el fons pensa que la vida moderna és un caos, que abans hi havia més «respecte» i que el pes dels anys costa de suportar ja. Ara mateix està incòmoda davant de l'ordinador. Si fa no fa com davant de la vida. Com sempre. Amb aquell encarament davant les responsabilitats. Se n'ha sortit però no l'han fet santa. Ha sigut una víctima més del sistema i d'un context històric cruel que l'ha acompanyat sempre i que torna en forma de records despietats.

L'Alba, la professora del grup d'Iniciació a Internet del Centre Cívic del barri sap que la primera vegada que les persones que seuen davant l'ordinador no saben massa com posar-s'hi. Aquest aspecte es resol a poc a poc i agafant confiança. Tenen temps per aprendre. I ganes.

A casa, la mare de la Núria pensa en la família, les feines, el temps que passa a poc a poc, la neteja i sobretot allò negatiu de les malalties pròpies i dels altres. Pensa que haurà d'avisar al pintor per una taca d'humitat que s'ha fet sota la finestra del menjador. Com més neteja, per veure si la pot treure, més sembla una pintada a la paret que afirma «La vida és una merda!».